

RAPORT ANUAL
privind Activitatea Comisiei Naționale de Prognoză
în anul 2010¹

I. Poziția și denumirea instituției

Conform Ordonanței Guvernului nr.22/2007 (r), privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză, republicată CNP se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Finanțelor Publice.

Conform HG 1375/2009 privind reorganizarea Comisiei Naționale de Prognoză, structura organizatorică a acesteia prevede un număr maxim de posturi pentru aparatul propriu de 111 de persoane, exclusiv demnitarul. Această hotărâre a fost dată conform art 3 lit e, art 5 alin1 și al pct 12 din anexa nr.1 la Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor - cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar internațional.

Comisia Națională de Prognoză este organizată în două direcții generale de specialitate: Direcția Generală de Analize și Prognoze Globale și Direcția Generală de Analize și Prognoze Financiare, Sectoriale și Regionale, precum și Direcția Economică, Administrativă, Juridică și Resurse Umane.

În cadrul Direcției Generale de Analize și Prognoze Financiare, Sectoriale și Regionale, funcționează și Direcția de Analize și Prognoze Regionale. Pentru activitatea de analiză și prognoză în profil teritorial, Comisia Națională de Prognoză are constituite compartimente și birouri în județele în care își au sediul agențiile de dezvoltare regională.

Compartimentele regionale de prognoză nu au personalitate juridică, acestea făcând parte din Direcția Analize și Prognoze Regionale.

¹ Raportul anual este realizat în temeiul art. 5 din Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

II. Obiectivele stabilite

Comisia Națională de Prognoză realizează o serie de activități de analiză și previziune ce pot fi structurate astfel:

- Elaborarea de prognoze și scenarii de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung;
- Consiliere economică, constând în efectuarea de analize macroeconomice, elaborarea de documente programatice și strategice, evaluarea impactului măsurilor de politică economică asupra economiei;
- Studii și analize de impact a proiectelor de acte normative asupra domeniilor social, economic, precum și asupra bugetului general consolidat, conform HG nr. 1361/2006.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate Comisia Națională de Prognoză îndeplinește următoarele funcții:

- de strategie, prin elaborarea programelor de dezvoltare economică și socială pe termen scurt, mediu și lung, a prognozelor și studiilor privind echilibrul macroeconomic, sectorial și regional;
- de armonizare a metodelor și tehnicilor de previziune, precum și a cadrului legislativ din domeniul de activitate, cu reglementările și recomandările Uniunii Europene;
- de reprezentare, prin care se asigură reprezentarea statului sau a Guvernului pe plan intern și extern în domeniul său de activitate;
- de autoritate de stat, prin care se asigură urmărirea și controlul aplicării reglementărilor din domeniul de activitate;
- de administrare, prin care se asigură administrarea și gestionarea eficientă a bunurilor din patrimoniul său, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

În acest sens Comisia Națională de Prognoză are următoarele atribuții:

- Elaborează prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung, în corelare cu prevederile Programului de guvernare, a strategiilor naționale, sectoriale și regionale, precum și pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială;
- Participă la monitorizarea modului de realizare a Programului de guvernare, efectuează analize cu privire la stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia și propune măsuri pentru atingerea obiectivelor asumate prin Programul de guvernare;

- Realizează analize și previziuni pentru fundamentarea proiectelor de buget, în concordanță cu cerințele Ministerului Finanțelor Publice;
- Coordonează sau participă la elaborarea de strategii și programe de dezvoltare naționale, sectoriale și/sau regionale;
- Participă la elaborarea și actualizarea anuală a documentelor programatice pe care România trebuie să le pregătească în calitate de țară membră, precum Programul de Convergență, Programul Național de Reforme;
- Participă la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei Europene, constituite pe problematici specifice;
- Evaluează efectele principalelor măsuri de politică economică asupra creșterii economice prin prisma obiectivelor prevăzute în programele naționale și regionale de dezvoltare;
- Participă la evaluările ex-ante și ex-post ale impactului politicilor publice asupra proceselor economice și sociale la nivel macroeconomic și sectorial;
- Gestionează și implementează proiecte de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene destinate dezvoltării capacității de formulare a politicilor economice, precum și în vederea perfecționării activității de previziune;
- Elaborează și utilizează modele macroeconomice pentru fundamentarea și asigurarea coerenței prognozelor și scenariilor de dezvoltare;
- Analizează impactul politicilor financiare, monetare, valutare și bugetare asupra economiei reale;
- Efectuează studii și analize privind perspectivele economiei mondiale, evidențiind principalele tendințe și posibilele lor efecte asupra economiei românești;
- Analizează periodic situația economică internă, inclusiv pe bază de anchete proprii de conjunctură, în scopul evidențierii unor riscuri sau disfuncții în evoluția unor sectoare ori activități economice;
- Realizează estimări asupra evoluției economice pe termen scurt și avansează propuneri pentru încadrarea în prognozele anuale;
- Elaborează prognoze referitoare la echilibrul forței de muncă; întocmește studii și analize privind unele activități cu profil social și de protecție socială;
- Efectuează previziuni pe termen scurt, mediu și lung privind activitatea de comerț exterior și balanța de plăți externe; evaluează impactului fondurilor structurale și al altor surse financiare externe atrase asupra indicatorilor macroeconomici;

- Analizează și prognozează evoluția și efectele procesului inflaționist asupra echilibrelor la nivel macroeconomic;
- Efectuează analize și proiecții privind evoluția principalelor sectoare de activitate: industrie, agricultură, transport, comerț, comunicații;
- Elaborează analize și prognoze economice privind evoluția în profil teritorial a principalilor indicatori economico-sociali.

III. Activități și rezultate

1. Obiectivul principal al activității Comisiei Naționale de Prognoză îl reprezintă oferirea de **scenarii de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung** cu un grad ridicat de predictibilitate.

Prognoza pe termen scurt, respectiv evoluțiile lunare ale unor indicatori macroeconomici, se realizează ca o etapă pregătitoare a prognozelor pe termen mediu.

Totodată s-a dezvoltat - atât ca sferă de analiză, cât și din punct de vedere al prezentării - **o prognoză trimestrială pentru activitatea industrială bazată pe o anchetă de conjunctură proprie**, desfășurată la agenții economici din industrie. Specific, este faptul că ancheta de conjunctură a Comisiei Naționale de Prognoză, spre deosebire de cele ale Institutului Național de Statistică și Băncii Naționale Române, se bazează pe evaluări cantitative, ceea ce permite proiecția evoluției trimestriale a indicatorilor macroeconomici.

Aceasta are la bază un eșantion principal de 617 agenți economici reprezentând rezultatul unei rate de sondaj de 12% și furnizând o rată de acoperire de peste 66%. Chestionarul folosit asigură evidențierea tendințelor de manifestare a unui număr de 14 indicatori în cadrul sectorului industrial.

Datele și informațiile obținute sunt utilizate în cadrul modelului economico-matematic de prognoză trimestrială în domeniul industriei, care oferă ca rezultată dinamica principalilor indicatori: producție, productivitate, cerere, stocuri.

Prognoza pe termen mediu, reprezintă activitatea principală, aceasta constituind și baza pentru proiectele de buget.

În cadrul activității de prognoză, sunt elaborate 2 lucrări care cuprind proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru anul curent și următorii 4-5 ani cunoscute sub denumirile de **Prognoza de primăvară (în luna aprilie) și Prognoza de toamnă (în luna octombrie)** care sunt date publicității prin postarea pe site-ul www.cnp.ro. Acestea se realizează, de obicei, odată cu lucrările Comisiei Europene care elaborează prognoze

pentru fiecare stat membru și pentru UE27 și Zona euro. În lunile martie și septembrie ale fiecărui an se elaborează 2 variante preliminare ale celor 2 prognoze, cea din septembrie constituind cadrul macroeconomic pentru elaborarea legii bugetului.

Prognoza pe termen lung are în vedere un număr mai mic de indicatori, respectiv produsul intern brut, inflația, exportul, importul și balanța comercială, populația activă, numărul de salariați câștigul salarial și salariu mediu brut. Principala prognoză pe termen lung are ca orizont final anul 2020. Derivat din aceasta s-au realizat prognoze pe termen foarte lung respectiv până în 2030 și 2050.

În scopul reevaluării impactului proiectului de lege privind pensiile, au fost actualizați indicatorii de prognoză privind veniturile salariale și pensiile pe perioada 2010-2020, necesari în cadrul grupului de lucru de la Ministerul Muncii.

De asemenea, în cursul anului 2010 a fost realizată și Proiecția evoluției principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2010-2020, respectiv prognoza industriei extractive și a industriei prelucrătoare, cu detalierea pe subramuri.

Prognoza în profil teritorial este elaborată cu aceeași periodicitate ca prognoza pe termen mediu și se referă atât la cele 42 de județe, cât și la cele 8 regiuni.

La nivel de regiune se prognozează indicatori privind creșterea economică (produsul intern brut și valoarea adăugată brută pe ramuri, produsul intern brut pe cap de locuitor), comerțul exterior (importul și exportul de bunuri) și indicatori privind forța de muncă (populația ocupată, câștig salarial, număr de salariați, număr de șomeri, rata șomajului). La nivel de județ prognozele includ același set de indicatori cu excepția valorii adăugate brute pe ramuri și a comerțului exterior.

Pe baza prognozei de primăvară 2010, CNP a realizat **Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial** până în 2013 - componentă a Planului de acțiuni pentru elaborarea Strategiei fiscal-bugetare.

Un domeniu specific activității de previziune din cadrul CNP îl reprezintă **prognozele sectoriale**, care reprezintă un suport informațional pentru ministerele de ramură, dar și pentru elaborarea prognozei generale. Dintre prognozele sectoriale sunt de remarcat:

- Prognoza echilibrului energetic;
- Prognoza producției și consumului de energie electrică;
- Prognoza evoluției producției industriale pe activități și ramuri CAEN;
- Prognoza comerțului exterior;

- Prognoza producției agricole;
- Prognoza activității de transport.

Concomitent cu activitatea de previziune propriu-zisă s-a introdus în activitatea CNP **obligativitatea evaluării periodice a corectitudinii prognozelor prin compararea acestora cu realizările**. Această modalitate de lucru a permis identificarea categoriilor de indicatori care prezintă volatilitate, respectiv o incertitudine sporită datorită evoluției neașteptate a factorilor determinanți. Pe această bază s-au putut face aprecieri periodice asupra probabilității de atingere a țintelor anuale, precum și propuneri de măsuri pentru înlăturarea riscurilor.

Din analiza comparativă a reieșit că, față de anii precedenți, când prognoza a avut un grad ridicat de relevanță, chiar dacă la unii indicatori au apărut abateri (dar în pragul de probabilitate acceptat pe plan internațional), în perioada de criză este foarte dificil ca prognoza să fie cât mai apropiată de realizări. Acest fapt este consecința modificărilor bruște și divergente în evoluția factorilor economici pe termen scurt. Chiar și prognozele organismelor internaționale au fost revizuite mai des decât de obicei.

2. O altă activitate de importanță deosebită a reprezentat-o participarea la elaborarea și actualizarea anuală a documentelor programatice pe care România trebuie să le pregătească în calitate de țară membră, precum și la elaborarea strategiilor naționale.

CNP a participat la elaborarea Legii nr.69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare, care prevede prezentarea **Strategiei fiscal-bugetare** ca etapă distinctă în procesul de elaborare și implementare a politicii fiscal-bugetare pe termen mediu. Conform HG nr.187/2010, Președintele Comisiei Naționale de Prognoză este membru al grupului de lucru coordonator pentru elaborarea Strategiei fiscal-bugetare pentru perioada 2011-2013.

CNP a fost responsabilă, așa cum este prevăzut în Planul de acțiuni pentru elaborarea Strategiei fiscal bugetare, cu următoarele domenii de acțiune:

- Prezentarea și analiza datelor preliminare vizând principalii indicatori macroeconomici și sociali și prognoza acestora pentru perioada 2011-2013.
- Estimarea indicelui prețului de consum și cursului de schimb al monedei naționale pe termen mediu.
- Elaborarea și prezentarea prognozei macroeconomice în profil teritorial.

În baza acțiunilor întreprinse, CNP a elaborat capitolul 2 din Strategia fiscal-bugetară în perioada 2011-2013 privind cadrul macroeconomic, respectiv:

- Evoluții și tendințe privind mediul economic internațional.
- Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești.
- Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2011-2013).
- Comparație cu prognozele Comisiei Europene.
- Riscuri ale prognozei.

Programul de Convergență reprezintă un program multianual care fundamentează și evidențiază calitatea și consistența politicilor macroeconomice de creștere și stabilitate economică și bugetară, dar și a perspectivelor de convergență reală și nominală a statelor membre care nu au aderat la moneda euro. În acesta au fost elaborate capitolele aflate în responsabilitatea CNP din Programul de Convergență, respectiv:

- Scenariul macroeconomic care a cuprins: ipoteze privind mediul economic internațional; evoluții macroeconomice recente în România; scenariul de dezvoltare pe termen mediu.
- Compararea cadrului macroeconomic cu varianta precedentă a Programului de convergență.

Programul Național de Reforme evidențiază reformele pe care Guvernul României este hotărât să le promoveze cu prioritate în perioada 2011-2013 și oferă cadrul de integrare a politicilor pe mai multe paliere - macroeconomie, microeconomie, ocuparea forței de muncă - într-un program coerent de reforme.

Raportul este structurat pe patru domenii de intervenție (administrație publică, macroeconomie, microeconomie și piața muncii), Comisia Națională de Prognoză fiind responsabilă cu domeniul macroeconomic.

Astfel, în luna septembrie 2010 CNP a fundamentat cadrul macroeconomic 2011-2013 pentru Programul Național de Reformă (PNR).

Printre cele mai recente strategii la care Comisia Națională de Prognoză a avut un rol important menționăm Strategia Energetică. Astfel, la **orizontul anului 2035 a fost realizată o prognoză a principalilor indicatori macroeconomici**: produs intern brut, populație, dependența resurselor de energie primară de importuri, echilibrul energetic (balanța energetică, resursele și consumul energetic, balanța energiei electrice, resursele și consumul de energie electrică), în vederea elaborării Strategiei energetice a României pentru perioada 2011-2035.

CNP a contribuit la actualizarea **Raportul Strategic Național privind implementarea Fondurilor Structurale și de Coeziune**, respectiv a capitolelor referitoare la contextul macroeconomic actual și previziunile privind evoluțiile socio-economice.

De asemenea, CNP a participat în grupul de lucru la nivel înalt coordonat de DAE și în grupurile de lucru sectoriale care au propus, pe baza analizelor evoluției indicatorilor corespunzători, **valori țintă pentru obiectivele Strategiei Europa 2020.**

Comisia Europeană a propus următoarele obiective principale în Strategia Europa 2020, iar România a stabilit ținte corespunzătoare fiecărui obiectiv:

- Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani - minim 75% - țintă națională: 70%
- Investițiile în cercetare-dezvoltare - 3% din PIB-ul UE - țintă națională: 2%;
- Obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens) - ținte naționale 20/24/19;
- Rata abandonului școlar timpuriu sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără să aibă studii superioare - ținte naționale: 11,3% și, respectiv 26,7%;
- Numărul persoanelor amenințate de sărăcie redus cu 20 de milioane, ceea ce ar însemna o reducere cu 25% a numărului de persoane cu risc de sărăcie - ținta națională: reducerea cu 580 mii persoane.

CNP a contribuit la elaborarea lucrării privind **măsurile întreprinse de România pentru depășirea crizei economico-financiare**, de relansarea și stimularea creșterii economice și, respectiv măsurile de austeritate și relansare în Statele Membre.

3. CNP a pregătit materialele documentare pentru discuțiile cu delegația FMI, BM și CE din cadrul procesului de monitorizare periodică a economiei românești (date statistice, analize, estimări, prognoze).

De asemenea CNP a contribuit la **completarea documentului de proiect (Program Document) aferent celui de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare elaborat de Banca Mondială**, document care va sta la baza negocierilor dintre România, reprezentată de MFP și Banca Mondială, la solicitarea MFP.

În cursul anului 2010, CNP a contribuit la realizarea raportului privind economia românească, prezentat Agenției de rating Fitch (realizări și perspective pentru anii 2010 și 2011).

Făcând parte din grupul de lucru responsabil cu elaborarea „Notificării fiscale”, coordonat INS, CNP a realizat prognoze privind formarea brută de capital fix pe sectoare și venitul național brut pentru anul 2010.

4. În cadrul activităților de prognoză, permanent s-a urmărit perfecționarea metodelor și tehnicilor de previziune între care extinderea modelării a constituit o prioritate.

În acest context, este de subliniat că cele două prognoze anuale oficiale (Prognoza de primăvară și Prognoza de toamnă) se realizează în colaborare cu experții DG ECFIN (Comisia Europeană), care la rândul lor realizează o prognoză proprie pentru România, ca de altfel pentru toate statele membre. Aceste prognoze se dezbate de două ori pe an în ședințe publice la Bruxelles. Printr-o colaborare deosebită cu experții CE s-a reușit nu numai convergența sporită a prognozelor, dar și o evaluare realistă a evoluției economiei românești.

Principalele rezultate în perfecționarea activității de prognoză se referă la:

- > **Activități de armonizare a metodelor și tehnicilor de prognoză cu cerințele Uniunii Europene** dintre care menționăm:
 - Perfecționarea calculului produsului intern brut potențial care se realizează printr-un model ce utilizează funcția de producție, în concordanță cu metodologia recomandată de Comisia Europeană prin Raportul Comitetului de Politică Economică privind output-ul potențial și output-gap;
 - Calculul costului unitar cu forța de muncă, real și nominal, în conformitate cu metodologiile utilizate în Uniunea Europeană.
- > **Actualizarea modelului RMSM.** Modelul RMSM, existent în cadrul CNP, a fost actualizat cu ultimele date statistice anuale disponibile, respectiv anul 2009, și a fost rulat pentru a verifica consistența cadrului macroeconomic al anului 2010 din prognoza de primăvară.
- > **Extinderea sferei de analiză și prognoză macroeconomică:**
 - Prognoza cursului de schimb în 2010 pentru diferite valute în vederea calculării prețurilor la medicamente, conform Ordinului Ministerului Sănătății nr. 75/2009 cu modificările și completările ulterioare.
 - Analiza privind demografia întreprinderilor - intrarea și ieșirea lor de pe piață - care arată că într-o perioadă mai dificilă, pot apărea mai multe ieșiri de pe piață, dar important este ca soldul mișcării firmelor să fie pozitiv.
 - Analiza indicatorilor de pe piața de capital și perspectivele acestora, pentru o mai bună fundamentare a prognozelor și determinarea interdependențelor dintre indicatorii macroeconomici și cei ai pieței de capital.

5. O altă activitate o reprezintă studiile de analiză și impact macroeconomic: impact asupra producției de bunuri și servicii, impact asupra nivelului prețurilor, impact asupra volumului importurilor și exporturilor, impact asupra ratei de ocupare a forței de muncă și asupra ratei șomajului, impact asupra mediului concurențial.

Analiza de impact a politicilor publice face parte din procesul de formulare a politicilor publice.

HG nr. 775/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de formulare, monitorizare și evaluare de politici publice la nivel central prin care se cere ministerelor să formuleze propuneri de politici publice într-un format specific pentru toate actele juridice importante înainte de elaborarea acestora, precum și HG nr. 1361/2006, privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului, instituie obligativitatea efectuării analizei de impact ex ante pentru politicile publice.

În concordanță cu aceste acte, prin lege, CNP are atribuția de a efectua analize de impact în domeniul economic și social.

CNP fiind o instituție complexă, joacă un rol important în evaluarea de impact (studii de caz, etc.) datorită prognozelor sale sectoriale utile, care completează rolul deja recunoscut al analizelor de expert.

În cadrul studiilor de caz realizate amintim următoarele:

- impactul macroeconomic al măsurilor propuse de Guvern de reducere a cheltuielilor bugetare cu personalul comparativ cu măsurile de creștere a fiscalității, precum și cu privire la consecințele unei eventuale întreruperi a acordului cu Fondul Monetar Internațional.
- implicațiile directe, dar și pe cele conexe, datorate înlocuirii măsurii de reducere temporară a pensiilor cu 15% cu cea de creștere a TVA cu 5 puncte procentuale, precum și contextul internațional, mai nefavorabil în raport cu prognozele inițiale.
- impactul macroeconomic al măsurilor propuse de modificare a codului fiscal

6. CNP a răspuns la interpelări formulate de mai mulți deputați și senatori care vizau domeniul economic.

7. Trimestrial, se **realizează Buletinul „Realizări și perspective”** care cuprinde articole scrise de specialiști din cadrul Comisiei sau de experți colaboratori. De asemenea, tehnoredactarea și aducerea la starea *bun de tipar* se face în cadrul Comisiei. Cheltuielile ocazionate de realizarea acestui

buletin sunt din bugetul Comisiei Naționale de Prognoză, acesta difuzându-se gratuit instituțiilor, organizațiilor sau persoanelor interesate și care lucrează în domeniu.

8. CNP are o bună colaborare internațională cu instituțiile de profil. În acest sens sunt de remarcat următoarele:

- CNP a făcut parte din Comitetul de Organizare a Conferinței de Evaluare Economică pe Termen Mediu (CMTEA), a cărei ultimă ediție a avut loc în Luxemburg în anul 2010;
- CNP a organizat reuniunea informală a Comitetului de Politică Economică (CPE) din cadrul Comisiei Europene. În programul CPE există obișnuința ca reuniunea informală, care încheie un an de activitate, să se desfășoare într-un stat membru al UE. În baza acordului încheiat între Ministerul Finanțelor Publice și Secretariatul CPE această reuniune s-a organizat în România, la Sibiu, în perioada 12 - 14 iunie 2010. CNP a participat la reuniune ca membru activ.